

Розвиток іншомовної комунікативної культури засобами інтернет-ресурсів

Бондаренко М. О.

Анотація. У статті представлено результати дослідження розвитку сучасної комунікативної культури засобами інтернет-ресурсів. Визначено актуальність питання комунікацій через інформаційну революцію та перехід до онлайн-життя під час епідемії. Доведено, що інтернет-ресурси стали зв'язком між людьми. Визначено зміни засобів комунікацій в останні роки. Зазначено особливості спілкування в інтернет-мережі. Наведено результати психологічного опитування щодо популярності спілкування онлайн, проведеного за допомогою Google форм в онлайн-спілкуванні. Відображено зацікавленість людей в онлайн спілкуванні.

Ключові слова: спілкування, комунікативна культура, соціальні мережі, спілкування в Інтернеті, комунікативна культура в Інтернеті.

Постановка проблеми. В епоху інформаційних технологій люди винаходять досі невідомі пристрої та можливості для покращення умов свого життя. Ми користуємося сьогодні численними пристроями як у побуті, так і на роботі, у школі та для спілкування з іншими дистанційно. Вони значно полегшують нам життя. Ми витрачаємо менше часу на прибирання — за нас це роблять смарт-машини, на готування їжі — за нас це роблять смарт-кухарі, навіть до транспорту зараз долучаються смарт-кари, які можуть їздити без водія. Не менш нереальним здається спілкування онлайн. Ми можемо не тільки побачити, але й почути один одного, що є виходом для життя людей, зокрема — під час інфекційної загрози. Зараз, у період загострення захворювань, Україна перейшла на дистанційний режим, тому ми знову завантажили Zoom, Skype, Whatsapp тощо. Онлайн-комунікації також є значною перевагою для тих, хто вивчає мови. Люди мають чудовий шанс знайти в соціальних мережах друзів, які є носіями мови, і спілкуватися з ними в будь-який час, а також підвищити рівень своєї комунікативної культури. А тому дослідження можливостей комунікативного розвитку, формування комунікативної культури в мережевому просторі сучасного інформаційного середовища є актуальним і надважливим.

Мета статті — дослідити вплив інтернет-мереж, інтернет-ресурсів на розвиток комунікативної культури особистості.

Аналіз досліджень і публікацій з теми. Проблему впливу інтернет-ресурсів на комунікативну культуру досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні психологи. Зокрема, науковці вважають доведеним погляд на те, що сучасне спілкування в онлайн-режимі світу соцмереж значно впливає на процес соціалізації людини [1; 6; 7].

На думку С.Вязигіної, Інтернет став частиною життя, набув значення не тільки як важливе джерело інформації, але і як дієвий спосіб спілкування між людьми. Якщо раніше основним засобом спілкування в Інтернеті була електронна пошта, то сучасний віртуальний світ пропонує користувачам різні форми комунікації, значні можливості підвищення свого культурного рівня [2].

Проблему інтернет-соціалізації та її позитивних (та / або негативних) наслідків вивчала Н.Макаренко [5]. Деякі дослідження (зокрема, М.Джексона) свідчать про те, що люди, які страждають через соціальне відчуження, часто використовують можливість знайти однодумців на онлайн-платформах і, в такий спосіб, навчитися вирішувати життєві проблеми, наприклад, комплекси, пов'язані із психічним здоров'ям, сексуальною орієнтацією чи певного типу інвалідності [3].

Згідно з дослідженням А.Козак, міжкультурна комунікація є взаємодією між людьми як носіями різних культурних спільнот. Вона орієнтована на взаємопроникнення культурно-комунікативних смислів, досягнення взаєморозуміння з урахуванням і збереженням «національної картини світу», їх взаємозбагачення в соціокультурному й духовному планах [4].

Узагальнення представлених наукових положень дозволило нам скласти логічну схему дослідження важливості інтернет-ресурсу під час формування комунікативної культури споживачів мережевих послуг.

Викладення основного матеріалу дослідження. Емпіричне дослідження було організоване із залученням потенційних можливостей онлайн-опитування, у якому взяли участь 25 респондентів різного віку від 9 до 46 років. Як діагностичний інструментарій ми використали тест «Спілкування онлайн: чи є воно значущим?».

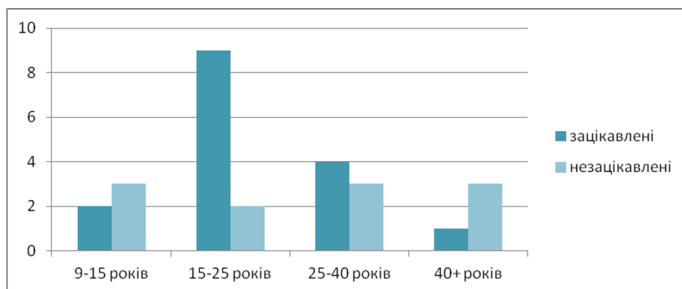
Відповіді на питання: «Який спосіб комунікації для Вас кращий?», — проілюстровано діаграмою (див. рис. 1).

Більшість (76%) опитуваних вважають, що офлайн спілкування краще за онлайн, тому почати комунікувати, а тим більше дружити з іншомовними людьми в мережі, є для більшості респондентів досить проблемним.

Рис. 1. Результати тесту щодо визначення зацікавленості спілкуванням онлайн

Водночас є респонденти, які не мають бажання спілкуватися з носіями інших мов і представниками інших культур. Тішить те, що більшість (77,8%) позитивно ставиться до можливого майбутнього міжкультурного обміну цінностями. І хоча зараз не всі з них мають онлайн-друзів з інших країн, вони позитивно налаштовані до міжнародних знайомств. На питання: «Чи зацікавлені Ви у спілкуванні з носіями інших мов?», — було надіслано такі відповіді (див. рис. 2):

Рис. 2. Результати тесту щодо визначення зацікавленості людей у спілкуванні з носіями інших мов

Співставлення даних опитування респондентів різних вікових груп дозволяє стверджувати, що найбільш зацікавленими в культурному обміні є саме підлітки та юнаки, водночас люди після сорока років

обирають спілкування з уже знайомими людьми або носіями однієї мови. Діти до 15 років також більше віддають перевагу спілкуванню з однокласниками або сусідами-однолітками. Люди зрілого віку (25–40 років) теж не проти спілкування з іноземцями, але в них не так багато часу заводити нові знайомства через турботи дорослої людини: робота, сім'я, побут тощо.

На питання: «Чи впливає такий вид спілкування на рівень вашої комунікативної культури?», — 67,8% опитаних усіх вікових груп зазначили — впливає. Інтернет-комунікація збільшує коло знань щодо культури країни інтернет-співрозмовника, покращує лексичний запас, формує здатність до розуміння невербальних сигналів, активізує комунікативні здібності.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведене опитування — це початковий етап дослідження, що на сьогодні є актуальним, оскільки формує первинне уявлення про психологічні особливості міжкультурного спілкування. Світ розвивається, тому кордони країн і культур поступово стираються для інтернет-середовища. Комунікація з іншомовними людьми вже не є дивною та незрозумілою в очах суспільства. У сучасному світі, в епоху технологій та інформації, важливо вміти використовувати всі можливості, які зустрічаються на шляху.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у вивченні емпіричних аспектів розвитку комунікативної культури особистості в інтернет-просторі.

Список використаної літератури

1. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / авт. колектив: Н. М. Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік [та ін.]; ред. Н. М. Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.
2. Вязигіна С. Ю. Психологічні особливості спілкування в Інтернеті (на основі статей Інтернет-блогів). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/psychological-peculiarities-of-internet-communication-based-on-the-internet-blogs-articles> (дата звернення 27.09.2021).
3. Джексон М. О. Человеческие сети. Как социальное положение влияет на наши возможности, взгляды и поведение. URL:

- http://loveread.ec/view_global.php?id=91632 (дата звернення 21.12.2021).
4. Козак А. Міжкультурна комунікація в контексті діалогу культур. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578979.pdf> (дата звернення 15.10.2021).
  5. Макаренко Н. М. Інтернет-соціалізація у контекстному навчанні. *Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. Київ : Видавництво: «Гнозис», 2016. Т. 2. С. 152–160.
  6. Пламрідж Н. Спілкування: Інтернет проти спілкування віч-на-віч. URL: <https://psychminds.com/communication-online-vs-face-to-face-interactions/> (дата звернення 13.10.2021).
  7. Токарева Н. Развитие коммуникативной компетентности личности подростка. *Scientific Papers of The Witelon State University of Applied Sciences in Legnica*, 2014. № 12 (3). S. 57–66.

References

1. Variatyvnist sotsializatsii osobystosti v umovakh suchasnoho informatsiinoho suspilstva (2017). [Variability of socialization of the individual in the modern information society] : monohrafiia / avt. kolektyv: N. M. Tokareva, A. V. Shamne, O. O. Khalik [ta in.]; red. N. M. Tokarevoi. Kyiv : TOV NVP "Interservis". 220 s. [in Ukrainian]
2. Viazhyhina, S. Yu. (2021). Psykholohichni osoblyvosti spilkuvannia v Interneti (na osnovi statei Internet-blohiv). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/psychological-peculiarities-of-internet-communication-based-on-the-internet-blogs-articles> (accessed 27 September 2021). [in Ukrainian]
3. Dzhekson, M. O. (2021). Chelovecheskiye sety. Kak sotsyalnoe polozhenye vlyiaet na nashy vozmozhnomy, vzglyady y povedenyi [The Human Network: How Your Social Position Determines Your Power, Beliefs, and Behaviors]. URL: http://loveread.ec/view_global.php?id=91632 (accessed 21 December 2021). [in Russian]
4. Kozak, A. (2021). Mizhkulturna komunikatsiia v konteksti dialohu kultur [Intercultural communication in the context of intercultural dialogue]. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578979.pdf> (accessed 15 October 2021). [in Ukrainian]

5. Макаренко, Н. М. (2016). Internet-sotsializatsiia u kontekstnomu navchanni [Internet socialization in contextual learning]. *Humanitarnyi visnyk Pereiaslav-Khmelnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Hryhoriia Skovorody*. Kyiv : Vydavnytstvo: "Hnozy". T. 2. S. 152–160. [in Ukrainian]
6. Plamridzh, N. (2020). Spilkuvannia: Internet proty spilkuvannia vich-na-vich. [Communication: Online vs. Face-to-Face Interactions] URL: <https://psychminds.com/communication-online-vs-face-to-face-interactions/> (accessed 13 October 2021). [In Ukrainian]
7. Tokareva, N. (2014). Razvitie kommunikativnoy kompetentnosti lichnosti podrostka [Development of communicative competence of a teenager's personality]. *Scientific Papers of The Witelon State University of Applied Sciences in Legnica*. 12 (3). S. 57–66. [in Russian]

Bondarenko M.

Development of international communication culture by means of Internet resources

Abstract. The article presents the results of research on the topic of development of modern communicative culture by means of Internet resources. The relevance of the issue of communication due to the information revolution and the transition to online life during the epidemic is defined. It has been proved that Internet resources became a connection between people. The changes in the features of communication in recent years are defined. The peculiarities of communication on the Internet network are indicated. The results of a psychological survey on the popularity of online communication, conducted online with the help of Google Forms. The survey shows the interest of people in online communication.

Key words: society, communication, communicative culture, social networks, communication via the Internet, communicative culture via the Internet.

Бондаренко Марія Олександрівна,
факультет іноземних мов
Криворізький державний педагогічний університет
Кривий Ріг, Україна
mariabond2002@gmail.com

Науковий керівник:

Макаренко Наталя Миколаївна,

кандидат психологічних наук, доцент

Криворізький державний педагогічний університет

Кривий Ріг, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3481-1277>

nmakarenko6337@gmail.com